

4. אין הנתין
יכול להאשים
על פי צדק את
פעולות הריבון

רביעיית, הואיל ועל ידי הכינון הזה כל נתין הוא היוזם של כל הפעולות והשיפוטים של הריבון שנתכונן, יוצא מזה שבכל אשר יעשה הריבון אי-אפשר שתהא פגיעה לאיזה מנתניניו; ולא ראוי הוא שמיישהו מהם יאשים אותו באי-צדק. כי מי שעושה דבר כלשהו בסמכות מהאחר אינו גורם בכך שום פגיעה לזה שבסמכותו פעל. אבל בכינון זה של המדינה כל אדם פרטי הוא היוזם את כל מעשיו של הריבון, וכמסקנה, המתלונן על פגיעה מדיבונו הריהו מתלונן על מה שהוא יזם בעצמו. ולכן אין לו להאשים אדם כלשהו זולת עצמו – אך גם לא את עצמו על פגיעה! שהרי מן הנמנע הוא שיפגע בו בעצמו. אמנם אמת הדבר כי בעלי השלטון הריבוני עלולים לחטוא בעשיית עוול, אך לא באי-צדק או בפגיעה בהוראתם המדייקת.